

dobi preminila. Društveniki v znak sožalja vstanejo s sedežev. — Potem je sledilo društveno poročilo o društvenem delovanju, katero je čital g. tajnik Sv. Sila. Prečital je tudi zapisnik zadnjega zborovanja. — Tudi g. blagajnik je storil svojo dolžnost in nam položil račune za minulo leto. Sledilo je potem poročilo odposlanca o uspehih na Dunaju. — Ker je bil g. predsednik, kateri je imel kot odposlanec v tem poročati, nekaj bolehen in hripav, je o ti točki poročal g. Medvešek, nadučitelj v Sv. Križu v Vipavski dolini, kateri je bil tudi odposlanec za goriški okraj. — Po dolgem in zanimivem poročilu se je mnogo o tem debatovalo, in zaključek debate je bila zahvala odposlancema na velikem trudu. — Končno je imel priti na vrsto referat o vrenju vina, pa je izostal, ker je ura kazala, da za danes ni več časa za to; zaradi tega se je ta referat odložil. — Na vrsto so prišli potem razni predlogi, med katerimi je najimenoitnejši ta, da se osnuje „Primorsko učiteljsko društvo“, v katerem se bodo strinjala vsa slovenska in italijanska učiteljska društva. O tem sta nam govorila g. Fr. Bajt, nadučitelj v Ajdovščini, in g. Križman, nadučitelj v Dornbergu. Vsi smo radostno vzeli na znanje, da so se pravila, katera nam je g. Bajt prečital, že sestavila in da bode novo društvo v teku dveh mesecev začelo delovati. Pod geslom „viribus unitis“ bomo delovali Slovani in Italijani v prosepah šolstva in boljšega našega gmotnega stanja. — Gosp. tovaris P. Fonda, nadučitelj v Stanjelu, je v odsotnosti g. P. Medveška predlagal, naj se g. P. Medvešek zaradi velikih zaslug, ki si jih je pridobil v borbi za boljše gmotno stanje našega učiteljstva, izvoli častnim členom našega društva, kar se je tudi zgodilo. G. Medvešek se je za izkazano mu čast srčno zahvalil. — G. Anton Leban, nadučitelj v Komnu, pravi, da se že več let ne pišejo v naša strokovna lista poročila o društvenem delovanju. Predlaga tedaj, naj se izvolita dva dopisnika, ki bi to opravljala, in sicer eden naj bi poročal „Učiteljskemu Tovarišu“ in eden „Popotniku“. — Predlog se je sprejel, in izvolila sta se dva dopisnika. — Sprejel se je tudi predlog g. predsednika, da se izreče zahvala učiteljstvu prijaznim listom za podporo v boju za izboljšanje našega gmotnega stanja. V prvi vrsti velja to „Slovenskemu Narodu“, „Učiteljskemu Tovarišu“ in „Popotniku“. — Obžalovalo se je tudi, da je društvo „Sloga“ v Gorici nastopilo proti učiteljstvu, proseč uredništva raznih listov, naj bi učiteljskih jerimjad in dopisov ne sprejemalo v svoje predale. — Končno se je izvršila volitev društvenega vodstva. — Izvoljeni so bili: Anton Kosovel, nadučitelj v Sežani, predsednik; Anton Leban, nadučitelj v Komnu, podpredsednik; Sv. Sila, učitelj v Štorjah, blagajnik; Albin Štrekelj, učitelj v Škocijanu, tajnik; Anton Benigar, nadučitelj v Tomaju, pevovodja, in Iv. Bano, učitelj v Divači, odbornik.

S tem je bilo zborovanje dovršeno. Gospod predsednik zaključil sejo z živio-klicem na našega presvetlega cesarja. Potem smo šli v domačo gostilnico, kjer smo imeli skupni obed. Napijale so se razne napitnice ter odmevali so čvrsti glasovi. — Zaupni, bratovski pogovori so dičile naše društvenike.

In tako nam je le prehitro potekel ta dan prave bratovske edinosti in bratovskega zaupanja.

Vestnik.

† Jakob Smolej.

Dne 15. t. m. popoldne je umrl po dolgi bolezni vpokojeni deželni šolski nadzornik, g. Jakob Smolej, star 74 let. Pokojnik je bil rojen l. 1825. na Brezju. Dovršivši gimnazijo v Ljubljani, je obiskoval na Dunaju vseučilišče ter postal profesor za latinski in grški jezik. Služboval je v Opavi, v Požunu in v Ljubljani. Leta 1866. je postal

gimnazijski ravnatelj, l. 1884. je bil imenovan deželnim šolskim nadzornikom namesto R. Pirkerja, l. 1890. pa je bil stalno vpokojen. Služboval je 40 let ter dobil v priznanje zaslug red železne krone III. razreda. Pokojnik je bil blag mož, ki je vzgojil svoje otroke pa tudi svoje vnuke v slovenskem duhu. Kot učitelj, ravnatelj in nadzornik je bil Smolej pravičen in priazen, zato pa so ga ljubili učitelji in učenci. N. v. m. p. l.

Osobna vest. Občina Slap pri Vipavi je imenovala g. nadučitelja Frančiška Punčuha, ki je tudi načelnik posojilnice na Slapu, častnim občanom.

Štipendijo za znanstveno potovanje po Francoskem je naučno ministrstvo podelilo profesorju na ljubljanski višji realki, g. Laharnerju.

Vivat sequens! Celovski mestni šolski svet je v seji dne 10. t. m. sklenil enoglasno, da se opusti tajna kvalifikacija in dovoljuje v bodoče vsakemu učitelju, da si sme ogledati, oziroma prepisati inšpekejski zapisnik.

Izkušnje učiteljske usposobljenosti. Pred izpraševalno komisijo v Kopru so napravili minuli teden izkušnje učiteljske usposobljenosti za slovenske, oziroma hrvaške ljudske šole sledeči gg.: Anton Bezeg, učitelj v Borštu; Ana Klančič, učiteljica v Gorici; Martin Kranjčič, učitelj v St. Vidu (Stajersko); Kazimir Rade, učitelj v Buzetu; Josip Kraljič, učitelj v Dragučah; Romana Osana, učiteljica v Loparjih pri Slov. Bistrici; Jelica Radivoj (z odliko), učiteljica v Omišlju (otok Krk); Vinko Trobec, učitelj v Marezijah pri Kopru, in Ivan Vuga, učitelj v Rihenburgu.

Vprašanja za pismeni izpit učne usposobljenosti v Ljubljani. A) Za meščanske šole I. skupino: 1.) Iz pedagogike: a) Eintheilung und Charakteristik des inneren Lehrverfahrens: a) mit Rücksicht auf den Lehrstoff, b) mit Rücksicht auf den Zögling. b) Zgodovinsko pokažite, kako se je utiralo pot v poučevanje sedanjega časa načelo „poučuj nazorno“. 2.) Iz slovenščine: Kaj je sonet, kaj sonetni venec? Zgodovina soneta v slovenskem slovstvu. 3.) Iz zemljepisja: a) Opisi je vojvodino Stajersko v fizikalnem, političnem in gospodarskem oziru (z risbo). b) Die Grundzüge der Verfassung der oesterreichisch-ungarischen Monarchie. 4.) Iz zgodovine: a) Luksenburžan Karel IV. na Češkem. b) Die Reformthätigkeit der Kaiserin Maria Theresia. B) Za ljudske šole: 1.) Iz pedagogike: a) Was ist formale und materiale Bildung und wie wird die eine und die andere durch den Sprach- und Rechenunterricht in der Volksschule erreicht? b) Kateri so poglavitni vzgojevalni činitelji ljudske šole, in kako delujejo? 2.) Iz računstva: 1.) Kako je izpreminjati višje enote na nižje in obratno? Metodična razprava. 2.) Trapec v ljudski šoli. Metodična razprava. 3.) Streha v obliki štiriobne pravilne piramide, katere osnovni robovi so po 4,5 m, obstranski pa po 5,1 m dolgi, se ima pokriti z bakrom. Koliko bi veljal baker, ako računamo 9% za prigrabke in obrezke, ako tehta 1 m² pločvine 10 kg, 1 kg bakra pa velja 2,7 K? 3.) Iz realij: 1.) Načrt šolske sobe. Metodična obravnava z nariskom. 2.) Ščuka. Metodična obravnava v 4. šolskem letu. 3.) Die Condensation der Wasserdünste, — Thau und Reif. Methodische Abhandlung.

Lepe besede. Pri ogrskem naučnem ministru Juliju Wlassiezu je bila nedavno deputacija društva ogrskih ljudskih učiteljev in učiteljic. Deputacija se je zahvalila ministru za nameravano uvrstitev ljudskega učiteljstva v XI. činovni razred državnih uradnikov, za obljubljeno napravo internatov (konviktov) za otroke ljudskih učiteljev in za ustanovitev ravnateljskih mest.

Minister je odgovoril deputaciji, da je naloga in dolžnost samozavestne kulturne politike, povzdigniti učiteljski stan na tisti nivo, brez katerega si v istini koristnega delovanja učiteljstva niti misliti ne moremo. Minister je priznal, da je bil učiteljski stan na Ogrskem dlje časa v slabem položaju, in prav zato je njegova neovržena dolžnost, storiti sedaj za ljudske učitelje vse, kar je v njegovi moči tembolj, ker je dežela dolžna učiteljskemu

stanu za njegovo vdano in navdušeno delovanje hvalo in priznanje.

Pri avstrijskem naučnem ministru je bila nedavno tudi učiteljska deputacija, a visokega gospoda — ni bilo doma.

Peticija tirolskega učiteljstva na deželni zbor obsega te-le točke: 1.) Učiteljstvo naj dobiva po prebitem usposobljenostnem izpitu take plače kakor državni in deželni uradniki zadnjih treh činovnih razredov. 2.) Za učiteljstvo in za učiteljske vdove naj se ustvarijo taki pokojninski zakoni, kakršne je dovolila država z zakonom z dne 14. vel. travna 1866 svojim uradnikom. 3.) V penzijo naj se všteva tudi leta začasnega službovanja. 4.) Plače naj prevzame dežela ter naj se izplačujejo pri davkariji.

Deželni zbor saleburški je sprejel sedemletno šolsko dolžnost, dveletno nedeljsko šolo ter opustil vse olajšave glede šolskega obiskovanja.

Slovaški dobrotnik. V Stolnem Belemgradu na Ogrskem je umrl odvetnik Jan Martinka ter zapustil celo svoje imetje v znesku 72.000 gld. slovaški „Matici“, da se podpirajo slovaške šole in drugi narodni zavodi.

Osemdesetletnico Ivana viteza Trnskega so obhajali dne 1. t. m. v Zagrebu hrvaški književniki, pesniki, umetniki in pevski ter umetniška društva. Ivan vitez Trnski je starosta hrvaških pisateljev, izmed mnogo delujočih „Ilirijanov“ pa gotovo edini še živeči. Bog ga ohrani bratom Hrvatom in Slovanom sploh do skrajnosti!

Češki deželni zbor je sprejel resolucijo, s katero se naroča vladi, da se v prihodnje pri kvalifikaciji ljudskih in meščanskih učiteljev izpusti iz kvalifikacije politično mnenje dotičnega učitelja. — Našim zavezam bo treba delovati na to, da se take resolucije stavijo prihodnje leto v vseh deželnih zborih, zakaj skušnja nas uči, da se nekatera šolska oblastva ozirajo pri oddaji služeb v prvi vrsti na politično prepričanje dotičnika, učna usposobljenost jim je pa v takih slučajih le stranska stvar, dasi bi morala biti edino le ta merodajna.

Za nabiravce poštne razglednice. Ljudevit Stiasny, učitelj v Radovljici, potuje letos v Kavkaz. Kdor mu pošlje 3 K, dobi od njega po pošti 15, največ umetniško izdelanih poštne razglednice, namreč: iz Radovljice, Trsta, Brindisi, Korfu, Aten, Dardanel, Carigrada, Tiflisa, Jalte, Sevastopola, Odese, Černovic, Budimpešte, Zagreba in Reke (torej s petimi različnimi poštne znamkami).

V Št. Vidu pri Ljubljani bo binkoštno nedeljo in pondeljek razstava risarij učencev obrtno-nadaljevalne šole. Odprta bo ta dneva ob 8. do 10. dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Vabijo se na obisk te razstave vsi, ki se zanimajo za napredek obrtno-nadaljevalnih šol, posebno pa še obrtniki.

Tržaško namestništvo je rešilo rekurz, katerega so vložili tržaški Slovenci proti temu, da se tržaška občina brani osnovati v mestu eno slovensko šolo. Namestništvo je odbilo rekurz z motivacijo, da je za šolske potrebe tržaških Slovencev dovolj preskrbljeno s slovenskimi šolami po okolici! Tržaško namestništvo se je torej brez-pogojno postavilo na stališče naših nasprotnikov. Sedaj vsaj vemo, pri čem smo!

Oklic

p. n. členom „Jubilejske samopomoči“.

Društveni odbor „Jubilejske samopomoči“ pozivlja s tem vse p. n. člene tega društva, da nemudoma zadostne zahtevi društvenih pravil, ki pravijo v §-u 3. točka 3., da imajo pravico do podpore po društvenikih, ki nimajo

otrok in niso oženjeni ali omoženi, oni zakoniti dediči, katere imenuje dotični društvenik v sprejemni listini ali v posebnem pismu društvenemu načelnistvu.

Komur veljajo ta zakonita določila, naj torej blagovoli takoj storiti svojo dolžnost, da se izogne društveni odbor v slučaju smrti katerega izmed samskih društvenih členov vsaki nepriliki in nepotrebnemu delu.

Za odbor „Jubilejske samopomoči“:

Avgust Kleč,
t. č. predsednik.

Engelbert Gangl,
t. č. tajnik.

Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Na binkoštni torek, dne 23. t. m., bo ob 10. uri zjutraj v „Narodnem domu“

izredni občni zbor.

Vrsta razpravam:

- 1.) Nagovor predsednikov.
- 2.) Razgovor o oddaji „Učiteljskega Tovariša“ v last „Zavezi slovenskih učiteljskih društev.“*)
- 3.) Prememba društvenih pravil.**)
- 4.) Slučajnosti.

Ker bo ta izredni občni zbor velikanske važnosti za slovensko učiteljstvo sploh in za „Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ posebe, vabi p. n. društvenike k najmnogobrojnejši vdeležbi

odbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

*) Dotične predloge, oziroma pogoje odborove glej na uvodnem mestu zadnje številke! Uredn.

**) Od odbora izpremenjena društvena pravila glej na uvodnem mestu današnje številke! Uredn.

Listnica uredništva:

Dopise iz črnomeljskega okraja, s Primorskega in „od nekod“ smo morali zaradi nujnejših člankov odložiti za prihodnjo številko. — Gosp. **M. P.:** Prihodnjité! Prosimo, nadaljujte „olajšave“. Pozdrav!

Na zahtevanje se pošilja brezplačno
ilustrovani cenik

za navadne in c. kr. izključljivo privilegovane

harmonije in didaktofone.

V obila naročila se priporoča tvrdka:

Jos. Lenarčič & Comp.

na Vrhniki pri Ljubljani.

(3)

Ne zabite „Učiteljskega konvikta“!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačujejo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnogoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petit-vrsta. Večkratno objavljene po dogovoru. Priloge poleg poštne še 3 gld.